

1667.

1. Hellendorfius, Georgius Fridericus: Progymnasma, quo
Fac. iuridica Georgio Friderico de Hellendorff honoris
juriis atriumque delulit.
2. Boeclerus, Jo. Henr.: Constitia imperii sine electio
successoris describente & Cornelio Tacto / Histor.
12 et seqq.
3. Regingk, Bartholomaeus Theodorus: De contractu et
iure emphytentico
4. Herbart, Ioh. Christiph.: De iudicis censorio
augo die Aug.-Iuridice.
5. Huppfer, Iohann Daniel: De iure concedendi ve-
niam actatis.
6. Loringart, Henricus: De antichressi
7. Mockel, Iohannes Casparius: Analysis Part C.
at S.C. Valley.

1667

8. Brechtus, Uerius : De restituzione fidei commisiorum
et imputacione praedicatorum in quibus Trebellius
nican et p. Tilia testamento 86 8. ad legem Falci-
diam.

9. Rumburger, Antonius : De pena confinacionis
sive castii domestici

10. Rebhan, Iohannes : Controversiarum iuridicarum
Illustrissimae septem.

11.^{a+b} Rebhanus, Iohannes : De jure exactionis quartorum,

12. Rebhan, Iohan : De necessaria defensione

13. Rebhanus, Iohannes : De collatione honorum.

14. Reichard, Iohannes Philippus : De incendio

15. Reichelius, Christian Friedrich : De fide reapproba-
cione domini cuius vasallo et protectoriis cum
cliente.

16. Riem, Gregorius : De legitima

- 1669
1666
17. Scheubler, Iohannes Paulus : De absentia
 18. Simon, Iohannes Henricus : Do natus
 19. Stocker, Gerhardus, von : De legatis
 20. Stocker, Gerhardus von : De servitutibus rerum.
 21. Stoessens, Gottlieb : Innes specterum facti.
 22. Stoessens, Gottlieb : De jure civitatis
 23. Strauss, Conratus : De praescriptione delictorum
 24. Uffenbachius, Ioh. Christopherus : De auto dicitia
ad l. entab. 13 ff. quod met. caus. ejusq. parallelam
l. eritores Tff. ad l. Iul. dc vi Mⁱⁱ.
 25. Wibel, Iohannes Fridericus : Forum competens e conti-
nentia causae
 26. Wilt, Fridericus Jacobus : De nummis biblicis - .

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9.
10
11
12
13
14
15
16

Pr. 59. n. 46.

C. B. D.
DISSERTATIO IN NAVGVRALIS
DE

RESTITUTIONE
FIDEICOMMISSORVM ET
IMPVITATIONE PRÆLEGATORVM IN
QVARTAM TREBELLIANICAM

P. 295.
L. TITIA TESTAMENTO. LXXXVI. D. AD LEGEM
FALCIDIAM.

QVAM

SVB AVSPICIO DIVINO

EX DECRETO

MAGNIFICI ET AMPLISSIMI JCTORVM
ORDINIS IN JLLVSTRI VNIVERSITATE
ARGENTORATENSIVM

PRO

SVMMIS IN VTRQVE IVRE HONORIBVS ET PRIVI-
LEGII DOCTORALIBVS RITE CONSEQUENDIS
AD EXAMEN SOLENNE EXHIBVIT

VLRICVS OBRECHTVS, ARGENT.

A. D. 30 Decemb.

ARGENTORATI

Eximebat JOHANNES WILHELMUS TIDEMAN

ANNO M. DC. LXVII.

31
2

JLLVSTRI COLLEGIO
SCHENCBECHERIANO:

Nihil hic mihi vel temeritate , vel per impudentiam peccatum est, PATRONI ET MÆCENATES MAGNI, dum publico Vos huic alloquio virtutis Vestrae splendor, nimia in mea studia benevolentiae manifestus , objecit. Sub illius enim præsidio

A 2

non

non ab inuidia, quam aduersus proprii pudoris verecundiam tutior; prolixius etiam Vobis excusare muneris adeo tenuis exilitatem pertimui. quod illud quidem, nihil aliud, quam simplicis obseruantiae interpretatem professum, & quoniam ab homine pompæ & ostentationis valde incurioso proficiscitur, nullius sibi ornatus consicum, satis habiturum sit, sola Vobis deuoti & memoris obsequii sinceritate commendari: me vero multo minus oportuerit, alio cultu, quam Themidi, Deæ simplicitatis maxime amanti, Vestro fauori & gratiæ litasse. Valete! Scribeb. Argentor. XX. Decembr. d^o I^c LXVII.

*Illustribus Vestris meritis
submisse addictus*

VLRICVS OBRECHTVS.

C. B. D.

DISSERTATIO.

AD

**L. TITIA TESTAMENTO. 86. D.
AD LEGEM FALCIDIAM.**

L. LXXXVI. IVILLANVS Lib. XL. ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ LIB. XLI. Tit. I.

Digestor.

L. LXXXVI.

Titia testamento suo Titium fratrem suum ex parte tertia heredem instituit; si deique ejus commisit, ut hereditatem, retenta quarta parte, Secundæ & Procula restituat. Ead in fratri quædā prædicta prælegavit. Quapropter, an Titius ea, que prælegata sunt, etiam pro capite bereditatis, quam rogatus est restituere, an integrare teneat? Respondi, Titium legata integræ retinere debere, sed in partem quartam imputari oportere duodecimam partem prædiorum. Sed si non esset adjectum, ut pars quarta deduceretur, totum tricentem prædiorum legi Falcidie imputari oportere; quoniam contra sententiam matris familie Lex Falcidia in duceretur.

A 3

Conspe-

Conspectus huius Dissertationis.

- I. Occasio nostræ scriptiorum, & instituti ratio.
- II. Legis propositæ Author. sedes. (Eduxi perpetui Digestæ) Necesitas. vñus.
- III. Paraphrasis, sensum legis summatum exhibens; & ad promptiorem ejus intelligentiam accommodata assis hereditarii distributione.
- IV. Partitione totius controversiae in duo membra.
- V. Analogia juris, utriusque definitio generaliter, pro definitiōnis instrumento substructa.
- VI. De priore disputationis membro. Rationes, quibus illud olim & hodie ab utraque parte dubium fuisse, vel à Juliano decisum esse videri possit: ex aliorum hypothefi: ex nostra.
- VII. De secundo eodem modo.
- VIII. Authores, qui legem isthac variis in locis, suis curis illustrarunt, per indicem consignati.

AND penitorem legis istius intellectū, nobis ex ratione studiorum occasio nata est, ut quedam intra Dissertationis Academicæ modum in publico proponeremus. non animo satisfaciendi materia; quod exquisitoris res & opus commentationis foret: sed institutis & mori per Vniuersitatium plerasque solenni: ad cuius leges Jurisprudentiæ qualescumque nostros in ejus arte profectus inaugurate sumus auspicati. nec in viribus nostris, sed vel veniæ fiducia, pro iis, quæ excusanda nobis excederunt; vel gratiæ publicæ, si quæ hinc alia excitata forte aliunde industria, solidum quandoque lumen argumento, quod tractamus, affulserit.

Nobis enim nec fas opinor, nec ratio fuerit, ut in re arbitrationis varie intricate, & dum summorum quorumque JCTorum judicia diuersè trahit, non tam

7.

men in hunc diem ad liquidum vsquequaque perdu-
cta, plus aliquid in hujus scriptio[n]is principio, quam
solicitae meditationis curam prestemus. Cui ne ali-
unde vitium fiat, antequam destinata componamus,
quædam visum est ab historia legis nostræ, genioque
simplici, & ex assis hæreditarii distributione, instru-
menta meditandi p[re]mittere; quibus argumenti pro-
positi dignitas in majorem evidentiam, vel sensus, qui
Legislatoris intentioni quam proxime conuenire vide-
atur, ab obscuritate vindicetur.

Authorem ejus *M. Saluum Julianum*, sublimis au-
thoritatis & judicij *Ictum*, non tam sanguis in Impera-
torem denique *Didium Julianum* demissus: quam qui-
bus & prosapiæ suæ, & Cæsareo per pronepotem culmi-
ni non parum dignitatis & ornamenti contulit, litera-
rum & Jurisprudentia studia, in vltimum vitæ momen-
tum gloriose producta, ab Imperatoris Adriani æuo ad
posteritatis memoriam, & nostra vsque tempora cele-
brauere. Judicium hujus viri in abstrusa solers, subtile
in reconditis, & eloquentiae facultas in diffusis expedi-
ta; vt aliquando per p[re]claras tam prolixæ sapientiae
specimina Justinianæ Jurisprudentia libris exquisita
Edicti Perpetui stratura, & artificio admirandi operis
exemplum, vel inter prima eruditionis antiquæ mo-
numenta, pretium faceret: vigilante atque propitia
pro Juris arte Pronidentia, illis potissimum temporis
bus explicata est; quibus mouere iterum lacertos cœ-
pit Justitia, locoque quo temporum injuria pulsâ fuc-
rat restituit, cum Sacerdotes ejus, Consiliis moderandis,
& in amicitiam Principum adhibiti, per eminentissi-
ma quæque munera publicorum fastigia, Reip. deco-
ra promouerent.

Non

II.
I. penult C.
de Cond. in-
deb.

Spartian. in
Juliano c. 1.
ibique Ca-
faub.

I. 20. ff. de fa-
deic. lib.

I. 2 §. 18. C. de
V. I. E. l. s.
C. de bon.
qua lib.

Spatt. in A-
drian c. 18.
Add. Casaub.
& Salmas. ibi
notata.

Non est enim, ut reliqua sapientiae studia, sola fac
ucris augusti gratia contenta; sed ut efficaciter egre
gio publico salutare robur approbare queat, contra
etiam ex interiore Auspicii Imperatorii commercio,
majestatem, per omnia singulorum actuum momen
ta, praesentem ubique circumferre amat juris admini
strandi tradendique prudentia.

Cujus in vniuersum conditionem contextumque
ingenio complecti, sicut eximium prorsus habetur &
factu arduum: ita perspicaces oculos in immensam
casuum humanorum varietatem, &, quæ saepius etiam
aciem intentionis eludit, circumstantiarum inclina
tionem immergere: nec praesentem tantum actionum
& rerum indolem genitumque sagacitate venari, ei
que illasam justi rectique normam accommodare;
sed ad futura quoque prouisu pertingere; aut sapienter
prouisa, ordinate, & ad promptiores vius componere;
sublimi semper sollicitudine, nec felici minus successu
conati sunt antiquorum illi seculorum prudentes, qui
bus fundare legibus Remp. & emendare judicys, inter po
tissimas & demandatas à summa potestate curas consti
tutum fuit.

Coepit ingens molamine, & pro ciuili conso
ciatione salutare semper: Juliani praesertim ætate Her
culem aliquem anhelabat, qui exundanti Oceano li
mites figeret. Cum quicquid antea vel ambitione
Prætorum, in jure innouando, vel priuatorum ad con
tentiones, & litigandi pruritu, & postquam hæc Lege
Cornelij Balbi Tribuni plebis, intra perpetuam con
stans formula, sed absque compositionis & ordi
nis cura, restricta recisque essent; propter confusione
Jurisprudentia labis occultæ contraxerat, id omne
paula-

Afcon. Pa.
dian in orat.
Ciceron. pro
Cornel.

paulatim , quanquam reuirescente jam Jmperii sene-
tute , tranquillitatis tamen publicæ sæpe vel periculo
luendum , vel expiandum impendio esset.

Quod me pene longius à propositi lege prouexis-
set , vt ejus consilii generositatem , quo à *Tuliano* nostro
Edictum perpetuum in ordinatum corpus digestum est ,
boni omnis causa , vel aduersus seculi nostri querelas ,
suscepissim prolixius extollendam : quibus , quam ipso
malo fœdius , quoniam inulti passim obruimur ex illo
certe tempore , quo non tam ratio plerosque in que-
stus , quam aliorum exemplum feroces fecit : & in va-
ria reprobrandæ litium juxta huic æuo , & remedio-
rum multitudini acumina , postquam semel fundus
morbi detectus est , non adeo forte necessaria incen-
dit . Cum satis aliunde causarum esset , vt quod ab in-
dignatione spiritus feruidioris conciperetur , illud o-
mne , pro suarum quisque facultatum & muneris par-
te , in medicinam , atque adeo quietem Reipublicæ
promouendam , conuerteret . Nam Augusta Culmina ,
quorum in primis hic suffragatione & authoritate opus
est , si casus tempusque ferret , quicquam à gloria ma-
joribus suis , & Jmperatorij solii majestate digna , vel
consiliorum promptitudine desciuisse : id vero suspi-
cari profanæ , & in publico declamare , impudentis haud
dubie pridem censi Philosophia cœptum est .

Sed erit aliud quandoque tempus , cum animus
ab occupationum & adolescentiae caligine emissus , li-
beriore calamo , qua seculo nondum prorsus honorum
exemplorum sterili , debentur vindiciae , posteritatis
conscientiae , tam ab odio , quam obtestationis vacua
dedicabit .

Nunc enim exsequemur cœpta , quorum institu-

tum non erit operosius arbitror illorum gratiae commendandum, qui persuaderi sibi patientur; non fuisse futurum, ut Julianus, vir tam eminentis in Rep. dignationis, ingenium publicorum negotiorum actu in solidum acumen exercitum, argumento cuius, aut humili, aut præter necessitatem impenderet.

Nec minus enim, quam quod maximum pro civili consociatione operæ pretium ferre censendum est, abditos hominum sensus ad æquitatis & Justitiae normam, publico judicio & intelligentia subjicere: quando in supremas voluntates, & nouissimum spiritum incaute, vel cum à magis anxiis & sollicitis emituntur, intricatus plerumque desinunt. ad penetrandum semper ancipes, facilius etiam sagacissime curiosorum oculos & intellectum frustrari apti: cum, quod à *Plinij* temporibus Romanæ Reipublicæ gratulandum est, liberiori asserti cœlo, pristinæ seruitutis indignitatem ipsa libertatis licentia vlciscerentur: & exinde suspenſam ab ipsorum momentis juris constituti, vel constituendi formulam per infinitos ambages & circumstancias variarent.

Magni prope tumulum, & aduersus præteritæ tyrannidis memoriam, cuius vix dominationem fuerant elapsi, efficacissimi solati rem, intra honesti publicique moris leges, liberam in morte mentem testari, & ad neminis præscriptum de facultatibus suis disponere, cum cupide Romani ciues essent amplexi, talis ex facto species contigit.

III. Titia cum Ioc. nummām in bonis haberet, quorum CL. prædia quædam implebant, in testamento ita scriperat: *Titius frater meus, Secunda & Procula mihi ex eis partibus hæredes sunt. Te fratrem meum Titiū*

II.

tium rogo; ut tuam hereditatis portionem, retenta quar-
 ta ejus parte, cohæredibus restituas. Tibi autem prædia
 mea prælego, quæ è media hereditate sumas habeasque
 præcipua. Cum Testatrice mortua, cohæredibus ad
 inuicem nec de hæreditate restituenda, nec de quar-
 ta partis detractione, propter contributionem in ea
 faciendam conueniret: Iisque hinc inter eos orta, &
 & ad JCtos ex more delata esset: Julianus in duo ca-
 pita quæstionis propositæ statum partitus, respondit:
 Titium, secundum ea, quæ proponerentur, quoniam
 ex voluntate testatricis quartam portionis hæreditariae
 partem detraheret, solius ejus quartæ partis commo-
 da hæreditaria consequi, & onera sustinere: Reliqua
 vero, quæ ex hæreditate restitueret, quoad vniuersale
 jus, & commodi incommodique hæreditarii conti-
 nentiam, in cohæredes transferre. sub quibus quo-
 niam & prædiorum triens eadem ratione transiret,
 quicquid eorum, prater quartam trientis partem,
 quæ vniuersorum prædiorum vñiam vnam consti-
 tuit, ad hæredem Titium reueteretur, id à cohære-
 dbus ad eum, & particulari propterea titulo, tan-
 quam ad legatarium, redire: Ut adeo secundum vo-
 luntatem Titiæ, & jure certo, sola prædiorum duode-
 cima, id est, trientis Titii quarta pars, hic loci quo-
 cunque nomine posset in disceprationem venire:
 Quam ideo non restitui debere, quod expresso Testa-
 tricis judicio restitutioni exēpta esset: Quoniam au-
 tem apud heredem fiduciarium, Titium, hæreditar-
 iō jure mansisset, in quartam Falcidiam, quæ ex reli-
 quo triente deducenda esset, imptitari, jus fasque es-
 se; & exinde nihil hoc quidem casu restitui ex præle-

gatis oportere. Sicut econtra, si Titia fratrem suum
Titium totum trientem, vel yltra ejus dodrantem al-
teri restituere rogasset; quanquam ex alia ratione
prælegata prædia extra restitutionem fideicommissa-
riam essent; Attamen voluntatem testatrixis, detrac-
tioni falcidiæ contrariam, totum prædiorum trien-
tem oneribus hæreditariis & ita contributioni in quar-
tam subjiceret.

Quædam in his, & hæreditatis potissimum distri-
butione, arbitriae vel passim obuiæ computationis,
& observationis esse, nemo non videt. Sicut præter
Jurisconsulti verba, forte non præter mentem, cohæ-
redes Titio Secundam & Proculam assignauimus, ne
ex reliqua hæreditate, nullis hæredibus ascripa, no-
næ difficultates prodire habiles essent. Assem vero hæ-
reditarium ad talem summam produximus, quæ seor-
sim in hæredum institutionem, & partes, tum præle-
gatis & vtrorumque vniuersi congruenter sive responde-
ret, sive sufficeret. Ut enim *Trientis* Titii, qui *ducen-*
torum est, *quarta pars* æque ac totius hæreditatis *duo-*
decima, ad *quinquaginta*; ita *prædiorum* tam ex *trien-*
te, qui *quinquaginta* complectitur, *quarta pars*, quam
ex *vniuersis* *prædijs* *vncia*, ad *duodecim* recidet. Nam
vt *prælegata*, ad *centum* *quinquaginta*, modum legi-
bus *præfinitum* extenderemus, certa nos jubere ratio
potuit.

I. i. pr. ff. ad
L. falc.

IV. Et in his quidem, si quid dubii superest, melius
illud publicæ disceptationi reseruabitur. Cætera vero
disputationis controversæ moles, ex quo prudentum
cœpit sententias distrahere, in duobus potissimum
membris capitibusque in hunc diem subsedit. Nec consta-

constabat enim inter plerosque : *Quid omnino hereditatis Titij fidei, ut Secunda & Procula restitueretur, commississe Testatrix debaret intelligi? Tum, quid ex ijs quae restituenda non forent, in Trebellianicam quartam oportereret imputari, & ita vel Titio, vel fideicommissariis heredibus in hereditate dividenda proficer?*

Vtrumque variis interpretantium studiis ambiguous, celebrioris, quam certioris inquisitionis haberi meretur. Et, si explicationi eorum assurgimus, Bart. ad h. l. qui jus aliquod hinc singulare, neque cum reliqua legum analogia concordans eruere satagunt; præcipuo jam solidæ interpretationis instrumento excidimus, quod ex visitato totius Jurisprudentiae contextu, solum forte nodum isthunc feliciter extricatum dare debuisset, potuissetque. Sed enim nec singulare illud est, quod certæ, & expressæ, & aliundè ex juris comitunis regulis accitæ rationis fundamento nititur. & si cum maxime singulare illud omne esset, cui non per omnes circumstantias cætera legislationis Romanæ dispositio responderet: ad infimam paucitatem redigi necesse foret, quæ hicusque inter omnes juris communis nomine leges censerit consueverunt. Intra cūjus limites, exceptiones etiam ab visitatis regulis contineri, non video cur idonee dubitari possit.

Ad quas nimirum respexisse videntur, qui, vt prioris membra difficultatem sanarent, rationem infellectus ex verborum & scriptio[n]is ordine, contra quam regulariter fieri debebat, eliciendam dijudicandamque arbitrabantur. Et totam illi quidem rem paucis confessam dedissent; si vt sibi satisfecerant, sic aliorum quoque judicis momenta suæ distinctionis ap-

1. 16. ff. de
Legibus,

arg. 1. 1. §. 9.
C. de V. I. E.

Bart. ad h. l.
& Dd. com.
refutati Cu-
jac. ad h. l.
Arumæo
Disp. in ff.
17. th. 14. Ba-
chov. ad
Treatl. Vol.
II. disp. 14.
th. 3. 1. B. & C.

probare, in promptu ipsis fuisset; cum in fideicommissa cadere prælegata dicerent, si illa antecederent; non cadere, vbi sequerentur. Cujus rei pleraque sicut accuratius examen fortasse non adeo solide sustinent; ita in aduersariorum argumentis vix omnia probaveris: sepe rationem contextus & cohærentiam consequentia desideres. Regula quidem est, cuius non oportet autoritatem temere in dubium vocare: *Ordinem intellectus non esse ex ordine & positione verborum dimicendum*: sed quæ per idoneas limitationes facile, pro rei & negotii subjecti genio, se pateretur in adstrictiōrem intellectum & ordinem redigi: si, quod ex aduerso intentabatur, probatum satis efficaciter fuisset:

non potuisse te statricem illud videri voluisse adimere, quod nondum dederat. Certe quidem *ordo scripture causam juris & voluntatis non impedit*: Vbi de utroque nimurum satis altiude constat; secus quando sit, illum voluntatis conjecturam, & peream juris causam, haud raro in iis juuare, vbi, sicut in scholis loqui mos est, *sublationem prioris positio posterioris infert*, nec improbabile adeo, nec nouum est. Sicut infirma prorsus esset consequentia, quæ verborum figuris vim interpretandi voluntatem testantium adimeret; quod in fideicommissis major habetur voluntatis quam verborum ratio.

Nec enim, vt ad hypotheseos modo propositæ rationes aliqua pro ingenii captu philosophemur, valde ei vel tollendæ, vel asserendæ faciunt: sed ad illustrandam generaliter thesin, quæ huic loco subjacet, pertinent; quæ *de portione simpliciter restitui rogata*, & eo quod ex hereditate ad heredem fiduciarium peruenit, pas- sim di-

s.34. I. de
Legat.

l. 77. §. 12. ff.
de Legat. II.
Ant. Fab. 6.
Conj. 4. 10.
ex l. 77 §. 32.
ff. de Legat.
2. Add. arg.
l. 28. ff. de
adim. &
transferend.
legat. & alibi
passim.
l. 16. C. de
Fideic.

Cujac. ad h.
I. Arū. Disp.
ad ff. 18. th. 14
ex l. 3. §. 4. l.
78. §. 13 ff. ad
SCt. Treb.

sim disputari solent: cum Testatrix expressis iani verbis rogaverit hæreditatem sive hæreditatis portionem restituimus; extra quarum vitramque prelegata haberi certi & indubitate juris est.

Cum autem, ut ad institutum proprius accedamus, res quæ heredi ex medio hæreditatis prælegantur, dupli ci jure pro diuersis partibus censeri necesse sit: altero, quo apud heredem in cuius portione jam per institutionem hæredis locum partemque sortita fuerant, hæreditario jure remanent: altero, quo in heredem ex cohæredum partibus titulo legati conferuntur. & illa quidem omnia in fidicommissum cadant, hæc sola heredi integra illibata conferuentur. Hinc demum inextricabilis nodi implicari nexus incipiunt; nec potest non dubium fieri: qua computationis ratione, Titius prædiorum prælegatorum suum quoque trientem hæreditarium, id est, eam partem quam restituere inter ceteram hæreditatem Secundæ & Procula rogatus est; adeoque in qua ex distributione hæreditatis, *qua eadem totius & in partibus esse debet*, ei hæreditarium jus constitutum fuerat, integra retinere possit: vt juri tamen in contrarium allegato, salua maneat auctoritas, & illibata insimiles quandoque casus, firmas concludendi formulas productura, efficacitas? Cui valde fallor, aut dissecando Alexandriensem adhibuisse, non sufficiebat, aut dixisse: *Iurisconsultum nihil vel rationibus contrarijs, vel legum auctoritate aduersa commotum, existimasse & respondisse id, quod hactenus nostræ disceptationi argumentum præbuit*. Nec enim difficulter aut parum speciose regeri ab altera parte possit: Non esse temere probandum isthunc morem, qui sine ratione J. Ctorum scriptis

1. 96. ff. de Legat. III.

Quod legator. 1. 91. ff.
ad L. Fale.

1. 18. § 3. ff.
ad SCrum Trebell.

§. 8. I. de Fid.
hær. & ib.
not.

scriptis rationem abjudicaret, & principia, si non alibi temper, hic certe loci nec ruinosa, nec occulte substructa. Dici illud, non probari; Titium in triente prædiorum, in quo quidem hæres fuerat institutus, sed qui ei rursus fideicommissio ademptus est, in hunc effectum pro hærede haberit, vt ei jus in illo ex propria persona fundetur, & non tanquam à cohæredibus illum accepisse, sed velut à semetipso, videri possit. Nec enim alia ratione, quam qua jus hæreditarium in eum per hæredis institutionem collatum esset: per fideicommissi onus, quoad solennes juris effectus, ad quartam usque rursus ablatum esse. Quod & in ratione contributionis in quartam, de qua mox erit agendum, in eunda, subtilissimo cuique approbatum, animadverte obuium est.

Bachov. l. c.

Sed enim sicut hæredi fideicommissario sola voluntate Testatrixis, ante aditionem hæreditatis, in hæreditate fideicommissaria, nullum efficax in tam sublimes effectus jus, vel subnasci potuit, vel confitui. Sic in aditione ipsa, temporis in hunc usum distingui

1.76 § 1.1.93. momenta oportere: quin, sicut res legata cum apud heff. ad L. Falc. redem remanet, hereditario jure in simili casu mansisse 1.58. ff. ad intelligitur, ita per hæredis institutionem prædia reli- Sct. Treb. faber. 6 Cōj. etā, & retenta esse, effectu, quem leges alibi signant, 4. 15. 1.88. in fin. de dici debeant: nondum vidi quibus fundamentis adhær. inst. 5.3. strui, vidi quibus facili negotio euerti queat. Gouean. ad Vnica itaque forte prælegatorum natura & ge- h. l. n. 3. & 4. nius rei expedienda sufficit: quorum formulæ utique Briffon. eo pertinent, vt hæres legatum ex hæreditate præci- form. l. 7. p. 667. puum habere jubeatur. Sed enim leges, quæ de restituendo eo quod hæreditarium est, agunt, expressis ver- 1.91. ff. ad L. Falc. bis præceptiones & prælegata attingunt, & in nostra lege

lege prælegatum cum legato promiscue usurpari, aliis animaduersum est.

In tanto itaque sententiarum rationumque diuortio, cum nusquam satis firmiter licet pedem figere; nobis, cum bona magnorum Virorum gratia, à quorum decretis, non sine ratione tamen recedimus; *Iuliano* solam & omnino, antiquam *Trebelliani Sci* formam, ejusque ad *Pegasianum* differentiam in oculis fuisse, integrum existimare fuerit: Cujus talis fuit prouisio;

ut heres, qui dodrantem vel dodrante minus; id est, qui vel hereditatem, vel portionem hereditariam, retenta quarta ejus, aut plus quarta parte, rogatus esset fidicommissario restituere, non ultra ratam, ad quoque quartam partem, hereditarijs actionibus obligaretur, aut frui posset, quæ pro reliquo dodrante partibus q[uod] fideicommissarijs,

& in eos competenter: Est autem non aliud, haud dubie, nec alibi momentum, quod hereditarium à legati jure, i.e. vniuersale à particulari secernat: quam quod ab hac commodi & incommodi rerum illarum, quæ cuiusque, cum moreretur, fuerant, continentia deriuatur.

Manifesta prorsus res, & ad nostræ legis speciem accommodatu quā facilis, tam pene superflua. An enim alia Titiae voluntas fuit, cum fratrem extriente institutum rogaret, ut hereditatem, retenta quarta parte, secunda & Procula restitueret; quam sirogasset, ut restitueret hereditariae partis dodrante? Ut adeo ratio deesse non amplius possit, cur prælegata prædia Titius consequi jubeatur integra? quorum duo trientes, & dodrans tertii, tanquam in legatarium à cohæribus essent ei conferendi; vncia vero reliqua quam vniuersali & hereditario jure, tamen propter

C

expres-

s. 6. I. de si-
deic. hæred,
& ibi Theo-
phili para-
phr. Vl.ian.
tit. de fidel-
commis.
S. si quis.
Anton. Au-
gustin. de
LL. p. 217.

214.

expressam, & juris auctoritate roboratam testaticis voluntatem, apud eum remaneret.

vii.

Sequens locus est de his, quæ in quartam Falcidiam seu Trebellianicam (nam nulla est idonea satis ratio, quæ nos his terminis promiscue vti vetet) imputanda fuerint? Quem, sicut & quidam ex Digestorum Editoribus, solum sibi ~~bastiūm~~ compilatores attendendum putauerunt. Quorum institutum, sicut ultra simplicem verborum interpretationem non pertingit: Ita is, qui Glossæ ad istum locum concinnandæ occupatus fuit, valde dubito, an vel mentem suam, vel rem quæ sub manibus erat, satis explicasse cuiquam possit videri: dum isthac ita decisa esse arbitratur, vti decisa sunt; quod jure stricto quoad unam illam unciam inutile esset legatum: & propterea fiduciarius heres illam quartam trientis partem, hæreditario jure habere videretur: quæ exinde in quartam Falcidiam esset imputanda. Td kar' aue-
beav ~~τέταρτην~~, (pergit) ἐπειδὴ ἔγνω βιβ. κ. τίτ. Ε. διγ. Λέ. φυλάττεσθαι
διὰ τὸ δικαῖον τὸ γράμμα τὸ διαθεμένον πάτε τὰ πράγματα τοῖς κανό-
νιοις ἀποστολοῖς.

l. 116. §. 1. ff.
de Legat. 1.
conf. l. 17. §.
vlt. l. 37. §. 11.
eod. l. 37. §. 11.
ff. de Leg. 2.

l. 52 ff. de
Cond. & de-
monstr.

Quanquam enim propter ea, quæ nobis superius dicta sunt, certum sit, solum prædiorum duodecimam partem Titio velut à seipso legari: Reuertitur tamen legatum illud, alias in se, & quoad jus particulare inutile, in jus hæreditarium, & formam pristinam quam antea jam obtinebat, ideo, quoniam id heredi à semetipso quidem, sed ex rebus hæreditariis, per consequentiam tantum, & tacite relictum est; & propterea in ejus præjudicium non prorsus debuit annihilari. Sicut in re non multum dispari, ad hanc rationem rescriptum est:
Expressa nocere, non expressa non nocere. Nam si heredi à seipso vel expresse, vel ex suis rebus legatum sit, adeo id

id fieri inutile, vt nec in contributionem venire possit: l. 30. §. 8. ff.
 alibi constitutum est. Non autem, quia *judec* contra
strictum jus ultimas hominum voluntates ex officio suo cō-
equitate tueri solet, cum hæredem, qui ex re certa insti-
 tutus, adeoque Legatarij loco habendus est, vniuersali
 titulo, & jure, hæreditatem patitur occupare. Quod vel
 tunc demum obtinet, cum cohæres aliis nullus est; &
 exinde voluntas testatoris exitum alia via sortiri non
 potest. Vel si quando propter diuersitatem circum-
 stantiarum inter plures cohæredes illud admittitur, ad
 actionum hæritariaři diuisionem & communicatio-
 nem principaliter spectat, & à nostro loco, ubi nemo
 vel ex re certa, vel secundum jus strictum inutiliter hæ-
 res nominatus est, diuersissimæ considerationis haberi
 debet.

Hinc itaque rursus illa potius principia huic di-
 quisitioni substernenda erunt, quæ antecedenti capite
 dictis, robur & fundamentum præstitere. Sicut enim
 cum de prælegatis sub fideicomissio restituendis; ita
 cum de non restituendorum imputatione in quartam
 ex Pegasiano Scoto detrahendam, agitur, duplex eortim
 jus attendendum est; *vniuersale*, quod in hærede, tan-
 quam in hærede, per hæredis institutionem & hæredi-
 tatis aditionem fundatum est, & remansit; *Particulare*,
 quod tanquam in legatarium à cohæredibus ei colla-
 tum est. Quorum *alterum* non minus quam in Falcii-
 diam alibi, hic quoque Trebellianicæ quartæ imputan-
 dum, *alterum* exiendum est. Quapropter & solū illud,
 quod propriæ hic deliberationis est, & in disquisitio-
 nem isthanc tantum perducitur, si quaunque ratione
 non sit restituendum, in quartæ contributionem venit.
 Qua quidem in sententia, si nihil aliud, illius ad mini-

l. 13. C. de
 Hæred. Inst.
 l. 1. §. 4. ff.
 de Hæred.
 Inst.

l. 35. pr. §. 1.
 & seqq. ff.
 de hær. Inst.

l. 22. pr. ff. ad
 L. Falc. l. 47.
 ff. cod.

l. 91. ff. ad l.
 falcid. add.

1.30. § 7. ff. **mum legis eximie nobis fauere prouisionem arbitra-**
cod. 1.63. §. 11. ff. ad Sct. Treb. 1. 24. **mur, quæ id extra quartam constituit, quod in prælega-**
tis à cohæredibus accipitur. Cur exinde vncia prædio-
C Fam. Er- cise. Coll. **rum, quæ quartæ Falcidiæ immediate in triente Titii**
Iur. Arg. L. **subjacet, ei imputanda, vel reliquo dodrans eximen-**
35. Tit. 2. th. **dus sit, nemini amplius vel obscurum esse, vel dubium**
15. Bachou. **poterit, nisi cui supra nobis probata assertaque, penitus**
2. 14. 3. Etat. **vel negliguntur, vel displicant.**

C. Ant. Fab.

6. Conj. 4. II.

Gouean, ad h. l. num. 9.
Arumæus
disp. ad ff.
28. th. 14.

Vid. Gail. 2.
Obs. Pract.
134. 29.

Quid? quod alias hærede Titio vnciam illam non
imputante, hæreditas restituenda, non tantum contra
voluntatem Testaticis, sed etiam ultra quantitatem le-
gibus definitam diminutetur; cum certe ad fideicom-
missarios dodrans ejus non esset peruenturus.

Nec illud mirum cuicunque videri debet, quod iis-
dem principiis prælegata restituenda diximus, & im-
putanda: cum de ejus imputatione frustra queratur,
quod propterea, quoniam hæreditarium est, debet re-
stitui. Nam tunc demum, quando alia juri vel circum-
stantiarum ratio restitutionem etiam illius, quod alias
videretur hæreditarium esse, impedit, ad imputationis
questiōnēm detiniri vltro confitemur, vbi deniq; jus
quod designauimus certum & in obvio positum est.

At cum ad contraria speciei casum, & decisionem
plane diuersam descenditur, varie denuo ambigi po-
test; ob quam rationem consequentia, Titium totum
prædiorum trientem oporteret quartæ imputare; si to-
ratam hæreditatem restituere jussus, contra Testaticis
voluntatem, dodrātē tantum in fideicommissarios
hæredes transferret? Restituat certe partis hæreditariæ,
& inde prædiorum quoque dodrātē, vt in vtroque
deinceps fideicommissarius, quanquam non hæres sit,
hæredis tamē loco habeatur, & ex ejus persona jus uni-
uersale

uersale hæreditarium aestimetur. An istud efficere Testatrix voluntas, vel propitia detrahenti quartam, vel aduersa efficax est, vt vel vncia tantum prediorum, vel totus triens fideicommissariis debeat proficere? Vo-
luntas isthac ultra quartam non extenditur: Nec ejus hæc vis & effectus est, quod, principali nostræ legis ca-
su, nihil aliud quartæ, quam vncia rerum prælegata-
rum imputatur. Sed quod isthac vncia sola hæredita-
rio jure penes Titium remansit.

Finge tamen propter sententiam Titia contrariam, sicut cætera trientis hæreditarii ad Secundam & Proculam abscessissent, ita hanc quoque non nisi particulari jure ad Titium esse reuersam, aut ex visitatis hucusque principiis ne illa quidem: aut si præsumatur Testatrix voluisse, vt Titius prælegatis in vicem quartæ conten-
tus esset; non triens duntaxat, sed quicquid est prædio-
rum prælegatorum, donec impleatur & compensetur Falcidia, in eam computandum erit.

Nisi forte dica, non debere ad id, vt ab hæreditariis trientis oneribus liberetur, Titio in fideicommisso si-
dem prodest, quam non impleuerit: adeoque juste &
velut in possumus presumi totum trientem prædiorum hæreditario jure apud Titium substitisc, nec institutio-
ni primæ quicquam, quoad incommoda hæreditaria, fideicommisso decedere fas jusque fuisse. quod incer-
tioris indaginis, & coloratae consequentiæ fore, nemo non videt.

Nec decuerit tamen accurate subtiliusque philoso-
phatur in eo subsistere, vt dicat hæc adeo diuersæ non ob aliud obtinere, quā quoniam à JCTo ita responsum fit, cum nulli futurum sit verisimile, Julianum ratio-
nem absque consecutione propositurum fuisse, nedum vt illam exerto veluti digito indicaret.

§. 6. I. de fi-
deic. Hæred.

Quæ frustra forte extra *Pegasiani SCti* pristinam con-
stitutionem quæritur, quod, ad similes nostro facto spe-
cies directum, in eum, qui contra testantis judiciū
quartam detrahit, hæreditatis ejus omnia commoda & que
atque incommoda; & cum his heredis non nomen dunta-
xat, sed jus & juris effectum transfert.

I. 2. §. 6. C. de
V. I. E.

§. 5. I. de Fid.
Hær.

I. 1. §. 16. 17.
20. 21. ff. ad
SCt. Treb,
§. 7. & 9. I. de
Fid. Hær.

VIII.

Sed istud utique à Justiniano abrogatum est, & illa
sui parte, qua superest in Trebellianum SCtum transfu-
sum: An illud vero futurum esse Julianus, cum tam
longo ante tempore *Perpetui Edicti Digesta* compone-
ret, per diuinationem forte potuit animo præsumere;
vt quod inde demum ab ævo Vespasiani Imperatoris, in
recenti fori obseruantia usque positum fuerat, Justi-
niani quandoque reteate, vel spongiam passurum esset,
vel in aliam formam aliudque nomen migraturum?
Quanquam nec incuria, vel absque ratione, Pandecta-
rum Conditores in speciem admisere, quod nec tum in
vniuersum prorsus occiderat, cum detracto, nihil
aliud, quam titulo, sub generali nomine legis Falc-
dix, pristini juris auctoritatem in opere suo retintiere.
Quanquam si cum maxime uti nomen, ita tota res de-
inceps suisset explosa; illi tamen, qui Julianum, cum
hæc commentaretur, ea in hac materia scribere vel
respondere potuisse, arbitraretur, quæ conditis Juris
Justiniane libris, respondenda scribendaque fuissent;
valde vereor ut hujus argumenti quicquam aut ap-
probari satis, aut explicari denique possit.

Sed nobis quidem accurioris interpretationis uti
subsidia, ita propositum hucusque longe fuit, quod in
illorum curis requirendum erit, quorum solennis ad
hoc argumentum industria eminuit; Jurisconsulto-
rum celebris eruditio & nominis: Præter *Glossato-*
res,

res, Bartoli ad nostrā L. Alph. ad Bart. Alciat. ad L. 91. ff. ad
L. Falc. Duaren. c. 8. ad L. Falc. & Disp. Annivers. l. 2. c. 10.
Cujac. In Julian. ad h. l. & Obs. l. 7. c. 4. Gouean. ad h. l. Ant.
Fab. & Conj. 4. & 5. Donell. ad l. 16. C. de Fideicomm. Fer-
ret. ad h. l. Fachin. 5. Contr. 16. Pac. eniant. 6. 50. Gail. obs.
praet. II. 135. Coll. Iur. Arg. l. 35. Tit. 2. th. 15. Treutl. Vol. 2.
Disp. 14. th. 3. Bachou. ad h. l. Arum. Disp. ad ff. 18. th. 14.
& 15. Nostra enim Academicæ collocutionis institutis,
tum temporis & ingenii angustiæ data sunt, & ab aliis
economine condonari merentur; quo & nos non laudē,
quod ambitionis esset, sed, quod cujusuis & hominis, &
honestatis amantiseest, atrociora judicia deprecamur.

Π ΑΡΕΤΩΝ.

Cum in casu legis nostræ quereretur ratio,
qua duodecimam prædiorum partem, im-
putationi Pegafiana subjiceret: Respondit Go-
ueanus; illam duntaxat partem imputari, si-
ne qua hæreditatis quartam hæres non reti-
neret. Sed quid ille sibi velit tam obscuris
verbis, ego plane, inquit Anton. Faber, non
intelligo. Nam & non imputata illa parte
duodecima, nonne Titius quartam ex illa
ipsa hæreditate, quæ restituitur, retinere pos-
set, atque ita plus quam totius hæreditatis
quar-

quartam haberet? Procul quidem semper illius affectationis causas & studium habui, quam magnorum Virorum laboribus, immaturos adolescentiae profectus, in quibus pro experientia, etatis & usus filia; nihil prater moderationem & excelsorum nominum venerationem memorandum esse oportuerat, nihil pensi moderationisq; habet velut exadversum obtrudere: At tamen Goueanus, dum legibus congruenter loquitur, viix poterit obscuritatis ullius vel accusari, vel cuiquam suspectus fieri. Non enim, sicut Falcidia Lex, ita Pegasianum quoq; Scutum hereditatem veruit, ultra dodrantē Legatis exhaustire, sed si esset exhausta, heredi quartā, non vero plus quartā retinere permisit. Ad quod verba sua Goueano fuisse accommodanda, & interpretanda alijs, mibi videor non sine ratione arbitrari. At enim non est absurdum, plus quam quartam heredem retinere, cum & imputata illa duodecima, præcipuum & supra quartam habeat quadrantem, qui in prædijs prælegatis hereditario jure capitur, quique nec restituitur, nec imputatur. Sed aut falsissime nos alii-

aliisque rationes nostras subduximus, aut heres
illum quadrantem non habet uniuersali jure,
quod solum hic vel imputationem fundare, vel
in uniuersum debuit attendi.

Ad Clarissimum Virum,
VLRICVM OBRECHTV M,
de summis honoribus,
quos Themis Academica
largitur,
nobile certamen ineuntem.

Instaure decus famamque & nomen Auorum,
Prima est Nepotum nobilisque gloria.
Ingenio res digna tuo est, OBRECHTE, vetustas
Obrechti nouare palmas nominis.
Jam Themis hoc fatur; referet jam Phœbus Apollo;
Nascentur hinc jam grata Musis carmina.

*Amico & Affini
bene precabar
Jo. Henr. Bæclerus
Collegy Philos h.t. Decanus.*

HAERES aucti generis Obrechtus suo
Quoque Marte dudum caput exsplendescere:
Illustrē specimen deniū nunc exhibet
Inauguralis hacce dissertatio,
Quæ singulares ingeni dotes notat.
O quantus ille, qui sibi probè sapit

*Innititurque sic sua sapientia
Ut ne recedat à Patrum prudentia!*

Gratulationis ergo lubentis. f.

Gerardus von Stöcken/

V. J. D. & Inst. Imperial.

P. P.

VLRICO OBRECHTO

T U N T.

O BRECHTE, Sacræ incomparabile Exemplum,
Quam Musæ amant, & quam Themis, Juuentutis,
Curanteur tis tot scientiis annos.
Ætatis, ingenioque præcocis laude,
Senilis & maturitate doctrinæ
Rerum parentem temporisque Naturam
In Te creando nos doces fecelliss? *solido*
COMMISSA FIDEI nempe RESTITVTVRVS
Patriæ, Deo, Parentibusque, Amicisque,
Vſufruendo quicis Tibi talentorum
Ingentium penuque divitis lucra
Feliciore sorte comparauisti,
Non curris, at stridentibus volas alis
Ad culmen ARTIS GLORIÆQVE delubrum.
Quid IMPUTEMUS IN TREBELLIANÆAM,
Cum restituta sit bona fide massa
Velocius, quam lex poposcerat, QVARTAM?
Aut potius, ista conspicantis augmenta
Germaniæ, sibi que gratulaturæ,
Quænam Cathedra, quis Senatus, aut Aula,
A lumine hoc mox fœnerabitur lumen?
Quicquid sit, ipsi sæculi Antesignani,

Sed

Sed eruditæ Sæculi, sed experti
 Antiquitatis, & recentium, si quæ
 Fluxere scripta puriore Permessō,
 Astræa si quæ prisca tinxerit, mentis
 OBRECHTIAÆ vim, robur indolis celsæ,
 Et transgredi gentilium capax nomen
 Partos honores nominum tot ex annis,
 (Non dico, amabunt, aut colent) adorabunt.

*Ita Nobilissimo Dn. Auctori de
 complemento Studiorum, Patriæ & Se-
 culo de illustri pignore gratulatur*

JOH. CHRISTIANVS KECK,
 Consiliarius Durlaco
 Marchicus.

*Q*VI superauisti magnorum vota Parentum
 Spemque Tuae Patriæ qui superare potes,
 Ne mea Vota petas, decus cui OBRECHTE, sed imple
 Tu modo que tacito peccore vota fones,
 Viuere sic poteris felix, altosque beare;
 Miscentur Votus sic mea vota Tuis!

*Ita Nobiliss. DNO. Candidate, Amico
 & Fautori suo honoratissimo
 votut*

Justus Keck,
 U. J. Ddus.

2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

LOH CHARITATIAE IECR
CONFIDENCE DICCO
PARCIPAR

CONFIDENCE DICCO
PARCIPAR

20067

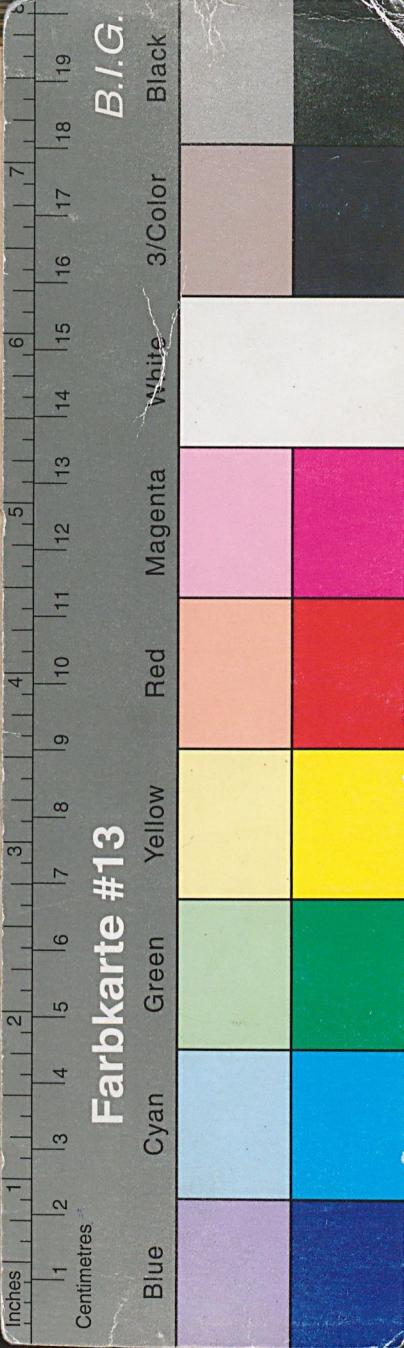
CONFIDENCE

PARCIPAR

Strassburg, Diss., 1667
X 22842 98

WONA

Farbkarte #13

Pr. 59. no. 46. 16678.

B. D.
IN AVGVR ALIS
DE
UTIONE
ISSORVM ET
RÆLEGATORVM IN
EBELLIANICAM
AD
O. LXXXVI. D. AD LEGEM
IDIAM.
YAM
CIO DIVINO
ECRETO
IPLISSIMI JCTORVM
STRI VNIVERSITATE
RATENSIVM
PRO
VRE HONORIBVS ET PRIVI-
S RITE CONSEQUENDIS
LENNE EXHIBVIT
ECHTVS, ARGENT.
Decemb.
ITORATI
WILHELMUS TIDEMAN
DC. LXVII.

